

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i vodoprivrede

IPARD

PROGRAM

IPARD III

**Program razvoja
poljoprivrede i ruralnih
područja Crne Gore u
okviru IPARD III 2021-2027**

IPARD III 2021-2027

EU DOPRINOS

€ 63 mil EU
doprinos

DOPRINOS KORISNIKA

€ 46,1 mil
doprinos korisnika

NOVE INVESTICIJE

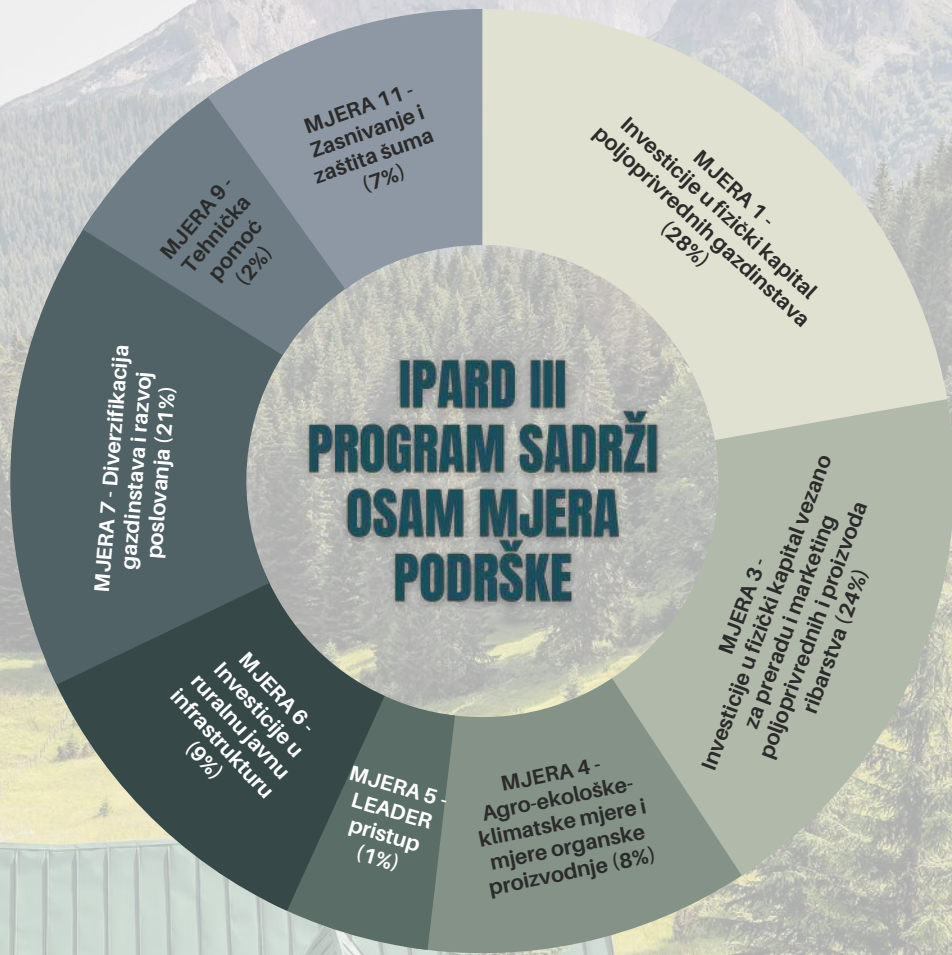
Ukupno € 128 mil
novih investicija

NACIONALNI DOPRINOS

€ 18,9 mil
nacionalni
doprinos

Kroz sprovođenje IPARD III programa crnogorskim poljoprivrednicima biće dostupno ukupno 81.975.947 eura bespovratnih sredstava, od čega EU sredstva čine 63.000.000 eura (62% više u odnosu na prethodni IPARD II program), a nacionalno kofinansiranje iznosi 18.975.947 eura.

Uz doprinos korisnika, sprovođenjem IPARD III programa biće investirano oko 128 miliona eura u crnogorsku poljoprivredu.

*Planirano procentualno učešće finansijskih sredstava po mjerama IPARD III programa

IZNOS
INVESTICIJE
**OD 10.000€
DO 650.000€**

MJERA 1 - Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava

- Mjera namjenjena podršci **primarnoj proizvodnji**.
- **Korisnici:** poljoprivredna gazdinstva, organizacije proizvođača, kooperative, pravna lica ili preduzetnici.
- **Početnici** mogu biti korisnici podrške ove Mjere.

DO 75%
MAKSIMALNA
PODRŠKA

- ✓ MLJEKARSTVO
- ✓ PROIZVODNJA MESA I JAJA
- ✓ VOĆARSTVO
- ✓ POVRTARSTVO
- ✓ RATARSTVO
- ✓ UZGOJ GLJIVA I PEČURAKA
- ✓ UZGOJ AROMATIČNOG I LJEKOVITOG BILJA
- ✓ VINOGRADARSTVO I MASLINARSTVO
- ✓ PČELARSTVO
- ✓ RIBARSTVO I AKVAKULTURA

- **Investicije koje se podržavaju:** izgradnja, proširenje ili rekonstrukcija objekata; nabavka namjenske opreme i mehanizacije; investicije u sisteme za navodnjavanje; nabavka sadnog materijala za višegodišnje zasade; investicije u poboljšanje zemljišta.
- **Iznos investicija:** od **10.000€ do 650.000€**.
- **Procenat moguće podrške**, odnosno povrata sredstava: **60%** od ukupno prihvatljivih troškova po projektu, izuzev: **65%** ukupnih prihvatljivih troškova za investicije koje sprovode poljoprivredna gazdinstva u planinskim područjima, odnosno **70%** prihvatljivih troškova za investicije realizovane od strane mladih farmera i/ili sertifikovanih organskih proizvođača; **dodatnih 10%** može se dodijeliti za dio investicije za upravljanje stajnjakom, upravljanje otpadom na gazdinstvu u cilju zaštite životne sredine i korišćenja energije iz obnovljivih izvora, za kolektivne investicije. Podrška za neproizvodne investicije (investicije koje ne stvaraju značajan povrat, prihode ili javne prihode, niti značajno povećavaju vrijednost gazdinstva korisnika, ali imaju pozitivan uticaj na životnu sredinu) je **100%**. *Kumulativna podrška ne može biti iznad 75%*.
- Mjera se sprovodi kroz **objavljivanje javnih poziva** u kojima su detaljno prikazani svi uslovi i kriterijumi koji se moraju ispuniti.

IZNOS
INVESTICIJE
OD 30.000€ DO
2.000.000€

MJERA 3 - Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i proizvoda ribarstva

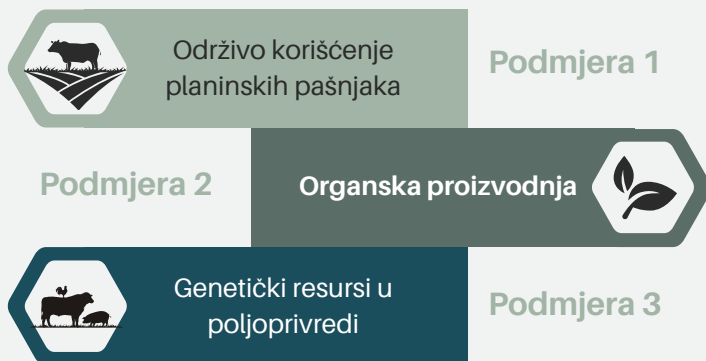
- Mjera namjenjena **podrški prerade**.
- **Korisnici:** privredna društva/preduzeća registrovana u skladu sa važećim Zakonom o privrednim društvima, kao i kooperative registrovane u skladu sa važećim Zakonom o kooperativama. Pored kooperativa, organizacije proizvođača registrovane u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Crne Gore takođe su prihvatljive za implementaciju kolektivnih investicija.

DO 60%
MAKSIMALNA
PODRŠKA

- **Početnici** mogu biti korisnici podrške ove Mjere.
- **Sektori koji se podržavaju:** sektor prerade mlijeka, mesa, voća i povrća (uključujući žitarice, gljive, pečurke, aromatično i ljekovito bilje), maslina, ribe i akvakulture, kao i proizvodnje vina.
- **Investicije koje se podržavaju:** izgradnja, rekonstrukcija ili opremanje objekata za prijem i preradu proizvoda, nabavka opreme, mehanizacije, uređenje infrastrukture na proizvodnoj jedinici, investicije u izgradnju, rekonstrukciju ili opremanje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uvođenje sistema bezbjednosti hrane i upravljanje kvalitetom proizvoda.
- **Iznos investicija: od 30.000€ do 2.000.000€.**
- **Visina podrške** iznosi do **50%** ukupnih prihvatljivih troškova. Za investicije koje se odnose na prečišćavanje otpadnih voda i investicije u produktivnu upotrebu otpadnog materijala - cirkularna ekonomija - i u obnovljive izvore energije, maksimalni intenzitet podrške može se povećati za **10%**.
- Mjera se sprovodi kroz **objavljivanje javnih poziva** u kojima su detaljno prikazani svi uslovi i kriterijumi koji se moraju ispuniti.

MJERA 4 - Agro-ekološke-klimatske mjere i mjere organske proizvodnje

- Mjera namjenjena **podrsci poljoprivrednim praksama koje imaju pozitivan uticaj na životnu sredinu i ublažavaju negativne posljedice poljoprivrede.**
- **Korisnici:** fizička ili pravna lica, nosioci poljoprivrednih gazdinstava kao i organizacije proizvođača upisane u Registar organizacija proizvođača u skladu sa Zakonom o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda.

- Visina podrške je **do 100%** ukupnih prihvatljivih troškova.

MJERA 5 - Realizacija lokalnih razvojnih strategija - LEADER pristup

- Mjera namjenjena podršci **lokalnim akcionim grupama**.
- **Korisnici:** lokalne akcione grupe koje je odabrala i ugovorila IPARD Agencija (LAG).

DO 100%
MAKSIMALNA
PODRŠKA

Aktivnosti koje se podržavaju:

- „**Sticanje vještina, animiranje stanovnika područja LAG-a**“ za izgradnju kapaciteta i animiranje odabranih LAG-ova;
- „**Tekući troškovi**“ za početak odabranih LAG-ova;
- Realizacija „**malih projekata**“ (dogadjaji, nabavka materijala, mašina i opreme, manje renoviranje zajedničkih objekata, unapređenje javnih prostora i turističkih puteva i manjih infrastrukturnih objekata (npr. igrališta), uređenje seoskih kafana, degustacionih sala i centara za posjetioce i mašina/oprema za lokalne suvenire itd.);
- „**Projekti saradnje**“ za međuteritorijalne (unutar zemlje) ili transnacionalne projekte (između zemalja); ova aktivnost treba da se sprovodi u posljednjoj fazi implementacije od strane najuspješnijih LAG-ova koji su stekli iskustvo.

Visina podrške je **do 100%** ukupnih prihvatljivih troškova.

MJERA 6 - Investicije u ruralnu javnu infrastrukturu

- Mjera namjenjena podršci **unaprijeđenja infrastrukture** u ruralnim područjima.
- **Korisnici:** lokalne samouprave.

- Maksimalni ukupni prihvatljivi troškovi po investicionom projektu iznose **1.000.000 €**.
- **Visina podrške** je **do 100%** ukupnih prihvatljivih troškova.

TRI PODMJERE

MJERA 7 - Diverzifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja

- Mjera namjenjena dodjeli podrške kroz **tri podmjere**:

RURALNI TURIZAM
-----○

PRERADA NA
GAZDINSTVU
-----○

RAZVOJ ZANATSTVA
-----○

Podmjera 7.1 - Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma

- **Korisnici:** Fizičko i pravno lice - mikro i malo preduzeće, kao nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava najkasnije do dana objave javnog poziva.
- **Mjesto realizacije investicije:** Sjeverni region Crne Gore (opštine: Kolašin, Mojkovac, Bijelo Polje, Berane, Andrijevića, Gusinje, Plav, Rožaje, Petnjica, Pljevlja, Žabljak, Šavnik i Plužine); Sva područja Crne Gore **iznad 600 metara nadmorske visine**, kao i investicije **ispod 600 mnv samo za poljoprivredna gazdinstva koja se bave uzgojem vinove loze i/ili maslina**, a do dana objave javnog poziva imaju minimalnu površinu vinograda od 0,5ha i zasada maslina 0,3ha.
- **Investicije koje se podržavaju:** izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje komplementarnih ugostiteljskih objekata za pružanje usluga smještaja, objekata za pripremanje hrane, pića i napitaka, uređenje turističke infrastrukture (tematski ili zabavni parkovi, teniski tereni, bazeni, zabavno rekreativne staze ili putevi - fitness staze, panoramski putevi, biciklističke i planinarske staze) i prateće rekreativne aktivnosti (jahanje, ribolov); izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili nabavka opreme za obnovljive izvore energije; nabavka opreme i uređaja za tretman otpada i prečišćavanje otpadnih voda.
- Iznos investicija: **od 10.000€ do 200.000€.**
- **Moguća podrška:**

- Kumulativna podrška **ne može biti iznad 75%.**

Podmjera 7.2 - Podrška investicijama za preradu na gazdinstvu

- **Korisnici:** Fizičko i pravno lice - mikro i malo preduzeće, kao nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava najkasnije na dan objave javnog poziva, kao i organizacije proizvođača.
- **Sektori koji se podržavaju:** sektor prerade mlijeka, sektor prerade voća i povrća, žitarica, ljekovito i aromatično bilje (kultivisano i samoniklo) i pečuraka, sektor proizvodnje vina, sektor prerade maslina, sektor ribarstva i akvakulture u skladu sa važećim Zakonom o bezbjednosti hrane i važećom Uredbom o zahtjevima higijene za objekte i prostorije u kojima se proizvode male količine primarnih proizvoda za ishranu ljudi.
- **Investicije koje se podržavaju:** izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za preradu, skladištenje, pakovanje proizvoda; izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili nabavka opreme za obnovljive izvore energije; nabavka opreme i uređaja za tretman otpada i prečišćavanje otpadnih voda; Kolektivne investicije u opremanje objekata za preradu, skladištenje, pakovanje proizvoda prihvatljive su u okviru ove podmjere.
- **Iznos investicija: od 10.000€ do 30.000€.**
- **Procenat moguće podrške:**

Procenat moguće podrške iznosi do 60% ukupnih prihvatljivih troškova

60%

Za investicije realizovane od strane mladih poljoprivrednika i/ili sertifikovanih organskih poljoprivrednika, kolektivne investicije

70%

Dodatnih 10% može se dodijeliti za investicije povezane sa upravljanjem otpadom i otpadnim vodama, obnovljivim izvorima energije.

+10%

- Kumulativna podrška **ne može biti iznad 75%**.

Podmjera 7.3 - Podrška investicijama za unapređenje zanatstva

- **Korisnici:** Fizičko lice, sa mjestom prebivališta u ruralnom području u kojem će se investicija realizovati.
- Korisnici moraju biti upisani u Registar zanatlija, u skladu sa važećim Zakonom o zanatstvu, najkasnije do dana konačne isplate sredstava podrške.
- Lista zanata koji su prihvatljivi za podršku sastavni je dio IPARD III programa.
- **Iznos investicija: od 5.000€ do 15.000€.**
- **Procenat moguće podrške** iznosi **do 60%** ukupnih prihvatljivih troškova. Može se povećati **do 70%** za: investicije realizovane od strane mladih poljoprivrednika i/ili sertifikovanih organskih poljoprivrednika, kolektivne investicije. **Dodatnih 10%** može se dodijeliti za investicije povezane sa upravljanjem otpadom i otpadnim vodama, obnovljivim izvorima energije. Kumulativna podrška **ne može biti iznad 75%**.
- Mjera, odnosno podmjere, se sprovode **kroz objavljivanje javnih poziva** kojima su detaljno prikazani svi uslovi i kriterijumi koji se moraju ispuniti.

MJERA 9 - Tehnička pomoć

- Mjera namjenjena **tehničkoj podršci za implementaciju IPARD III programa.**
- Korisnik ove mjere je **Upravljačko tijelo IPARD III programa**, odnosno Direktorat za ruralni razvoj pri Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.
- **Drugi IPARD III subjekti** (npr. IPARD Agencija, druge direkcije u okviru MPŠV, upravljačka struktura, savjetodavne službe, tehnička tijela, potencijalne lokalne akcione grupe (LAG) i Mreža za ruralni razvoj Crne Gore (RDNM)) mogu imati koristi od mjere tehničke pomoći kroz aktivnosti koje sprovodi Upravljačko tijelo.

**DO 100%
PODRŠKE**

MJERA 11 - Zasnivanje i zaštita šuma

- Mjera namjenjena da da **doprinos proširenju i poboljšanju šumskih resursa i prevenciji šumskih požara.**
- **Korisnici:** privatna lica, pravna lica i udruženja, nosioci šuma i/ili poljoprivrednog zemljišta, nepoljoprivrednog zemljišta u ruralnim područjima.
- Visina podrške je **do 100%** ukupnih prihvatljivih troškova.

Detaljnije o svakoj od mjera možete pročitati u IPARD III programu, koga možete preuzeti preko QR koda

VEĆE MOGUĆNOSTI DOSTUPNE KROZ IPARD III PROGRAM U ODNOSU NA IPARD II PROGRAM

- **Početnici mogu aplicirati za podršku!**

Početnici u poljoprivredi, koji se u trenutku objavljivanja javnog poziva nijesu bavili poljoprivrednom proizvodnjom mogu se prijaviti ako na dan podnošenja zahtjeva za isplatu, gazdinstvo ispunjava minimalni nivo proizvodnje, u okviru sektora u koji je investirao. Ukupan broj podržanih projekata po gazdinstvu, po javnom pozivu, ograničen je na jedan.

- **Za Mjere 1, 3 i 7** investicije koje se odnose na izgradnju novih objekata prihvatljive su samo ako korisnik, uz izgradnju novih objekata, realizuje investiciju u **obnovljive izvore energije**;
- **Za Mjere 1 i 3 nema ograničenja u pogledu broja podržanih projekata!**

U okviru IPARD III programa, korisnik nije ograničen u pogledu broja podržanih projekata, ali može da primi ukupnu podršku od **najviše 2.000.000 EUR** javne podrške u okviru Mjere 1, a **3.000.000 EUR** javne podrške u okviru Mjere 3 ukupno za programski period IPARD II i IPARD III programa.

- **U okviru Mjere 1, maksimalno 20% ukupnog početnog budžeta za mjeru može se potrošiti na nabavku traktora.**
- **Za Mjeru 3 nema uslova za kapacitet prerade** koji korisnik mora da ispuni na kraju realizacije investicije!
- **Povećana maksimalna vrijednost investicije za Mjeru 1!**

Maksimalna vrijednost ukupne prihvatljive investicije za Mjeru 1 – Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava povećana je u odnosu na prošli programski period (IPARD II) **sa 500.000 EUR na 650.000 EUR.**

- **Smanjena minimalna i povećana maksimalna vrijednost investicije za Mjeru 3!**

Minimalna vrijednost smanjena **sa 40.000 EUR na 30.000 EUR**, dok je maksimalna vrijednost ukupne prihvatljive investicije povećana u odnosu na prošli programski period (IPARD II) **sa 1.500.000 EUR na 2.000.000 EUR.**

- **Povećana maksimalna vrijednost investicije za Mjeru 7, podmjeru 7.1!**

Maksimalna vrijednost ukupne prihvatljive investicije za Mjeru 7 – Diverzifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja, podmjera 7.1 - Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma povećana je u odnosu na prošli programski period (IPARD II) **sa 150.000 EUR na 200.000 EUR.**

- **Sertifikovani organski proizvođači mogu ostvariti do 70% podrške!**

Kroz Mjeru 1 i Mjeru 7 IPARD III programa sertifikovani organski proizvođači mogu ostvariti podršku u iznosu do 70% vrijednosti prihvatljivih troškova.

- **Kroz Mjeru 7, podmjera 7.1** - Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma podržavaju se i investicije koje se realizuju **ispod 600 mnv!** U područjima ispod 600 metara nadmorske visine, investicije će biti prihvatljive samo za poljoprivredna gazdinstva koja se bave uzgojem **vinove loze i/ili maslina**. Investicije se moraju realizovati na površini na kojoj se odvija poljoprivredna proizvodnja ili prerada, poštujući sve zakonske uslove za izgradnju objekata.
- Investicije koje se odnose na **izgradnju novih objekata** prihvatljive su samo ako korisnik, pored izgradnje novih objekata, realizuje investiciju u **obnovljive izvore energije**.

Info kutak

PRIPREMA I REALIZACIJA OVE BROŠURE:

IPARD UPRAVLJAČKO TIJELO
DIREKTORAT ZA RURALNI RAZVOJ
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

Rimski trg 46, Podgorica, Crne Gore

Možete zakazati sastanak na nekom od brojeva telefona:

Direktorat za plaćanja

 Moskovska 101, Podgorica
-
 Tel: 020 672 007 / 020 672 026 / 067 205 790
-

Direktorat za ruralni razvoj

 Rimski trg 46, Podgorica
-
 Tel: 020 482 222 / 020 482 150

Zapratite na Instagram i Facebook zvaničnim nalozima:

ipardzatebe

ipardzatebe

Pratite sve informacije na
www.gov.me/ipard

Ova brošura ne predstavlja propis niti drugi pravni akt, već je isključivo informativnog karaktera. Sadržaj ove publikacije ne mora nužno odražavati stavove Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kao ni Evropske unije. Izdavač i autori ne mogu snositi odgovornost za štetu koja bi eventualno mogla nastati u vezi s korišćenjem ove brošure.